

manj odvisni od tuje pomoči. Telesna vadba je pomembna za izgradnjo in vzdrževanje močnih kosti in mišic vse življenje. Sedenje pa, nasprotno, kostno gostoto počasi zmanjšuje. Za močne kosti so pomembne predvsem tiste dejavnosti, pri katerih kosti in mišice delujejo proti težnosti. To so tiste vaje, kjer vaše mišice nosijo vašo težo: tek, hoja, hoja po stopnicah, ples, igranje z žogo. Koristne so tudi vaje z utežmi ali na fitnes napravah. Pomembno je, da z intenzivnostjo vaj ne pretiravamo. Bolj smiselna je redna vadba, najbolje vsak dan, ali pa vsaj tri- do štirikrat na teden po 30 minut, kar lahko razdelimo tudi na krajšo 10- minutno vadbo. Preprosto bo, če bomo vključili vadbo v svoje življenje tako, da bomo šli peš v trgovino, na delo, na pošto ali v knjižnico.

V prikazu smo se omejili predvsem na preventivo, knjižica pa v nadaljevanju prikazuje tudi zdravljenje osteoporoze, na koncu pa je dodan še prikaz telesnih vaj.

Kot je v sklepni besedi zapisal urednik, je knjižica namenjena predstavitvi osteoporoze in boja proti njej, zato ni namenjena samo starejši populaciji, ampak vsem. Konec koncev ne smemo pozabiti, da je zdravje naših kosti odvisno predvsem od nas samih.

Tina Lipar

Perrig-Chiello Pasqualina, Höpflinger François, Suter Christian (2008). *Generationen - Strukturen und Beziehungen. Generationenbericht Schweiz. Seismo-Verlag Zürich. 430 str.*

Povzetek: *Generationen in Familie und Gesellschaft – Zusammenfassung des Generationenberichts Schweiz. Dostopno na: <http://www.hoepflinger.com/fhtop/Generationenbericht-Summary.pdf>*

ŠVICARSKO POROČILO O GENERACIJAH

Poročilo o generacijah z naslovom *Generacije – strukture in odnosi (Generationen – Strukturen und Beziehungen)*, ki je bilo leta 2008 objavljeno v knjižni obliki, je skupno delo švicarskih

strokovnjakov: psihologinje Pasqualine Perrig-Chiello, sociologa in gerontologa François Höpflingerja in sociologa Christiana Suterja.¹

Avtorji ugotavljajo, da so odnosi med generacijami *temeljni človeški življenjski pogoj*, brez katerega ne more živeti noben posameznik. Vsaka družba mora integrirati ljudi različne starosti in poskrbeti za svoj materialni in kulturni obstoj, ki traja dlje od življenja posameznikov. Vsak človek je, ko se rodi, odvisen od nege in oskrbe starejših generacij in brez njih bi bila ogrožena njegova samokonstitucija in zmožnost za delovanje. Odnosi med generacijami so povezani s temeljnimi človeškimi izkušnjami: nove generacije nastanejo z rojstvom otrok in stare generacije umirajo. Pričujoča knjiga je po vsebini razdeljena na dva dela: prvi del obravnava odnose med generacijami v posameznih življenjskih obdobjih, drugi del je posvečen generacijski problematiki v politiki, gospodarstvu in kulturi.

V strokovni literaturi obstaja več različnih pojmov generacije: i) družinsko-sorodstveni pojem (otroci – starši – stari starši); ii) pedagoški pojem (povezan je z učnimi in vzgojnimi procesi); iii) zgodovinsko-družbeni pojem (mišljene so zgodovinske in/ali socialne skupine, ki imajo skupno socio-zgodovinsko ozadje); iv) solidarnostni pojem (uporablja se npr. v zvezi s pokojninskim sistemom). Omenjeni različni pojmi se prepletajo v življenju vsakega posameznika, ki je hkrati vpet v različne medgeneracijske odnose (nekdo je npr. hkrati sin, oče in stari oče). Strokovna literatura nadalje razlikuje štiri temeljne vrste odnosov med generacijami: 1. konflikti med generacijami in negativna medsebojna odvisnost, 2. solidarnost in pozitivna medsebojna odvisnost, 3. neodvisnost in ločevanje ter 4. ambivalentnost. Konflikti med generacijami, solidarnost in neodvisnost imajo na različnih področjih življenja v različnih življenjskih obdobjih različen pomen.

¹ Tu se opiramo na povzetek poročila, ki ga je objavil François Höpflinger na svojih spletnih straneh.

Tako npr. na družinsko-sorodstvenem področju prevladuje solidarnost, medtem ko so odnosi med skupinami različne starosti na področju prostočasnih dejavnosti pogosto ločeni. Ambivalentnost se kaže v socialnih situacijah, kjer so pomembni kontinuiteta in spreminjanje, usojenost in zmožnost oblikovanja. Tako je npr. za odnose v družini po eni strani značilna kontinuiteta in usojenost (nekdo je otrok svojih staršev, dokler ti živijo, in starši so mu usojeni, kolikor jih ne more sam izbrati), po drugi strani pa gre za ponavljajoče se spreminjanje medgeneracijskih odnosov – odraščanje otrok, integracijo novih družinskih članov, umiranje starejših generacij ipd.

Na odnose med generacijami močno vplivajo tudi demografske spremembe. Večja rodnost vodi k večji obnovi generacij, medtem ko manjša rodnost ta proces upočasnjuje. Kjer v družini ni potomcev, se končajo družinske generacije. Kjer je pričakovana življenjska doba krajša, otroci pogosto zgodaj osirotijo in imajo le redko tudi žive stare starše. Nasprotno je v primeru, kjer je pričakovana življenjska doba daljša: vedno več mladostnikov in mladih odraslih ima še žive stare starše, njihovi starši umirajo pozno. Na odnose med generacijami vplivajo tudi migracije prebivalstva: izseljevanje mladih ljudi ima za posledico ločeno bivanje različnih generacij v družini (mladi si ustvarijo novo življenje v tujini, njihovi starši in stari starši ostajajo v domovini).

Za zahodni in severnoevropski družinski in generacijski model je značilen močan poudarek na jedrni družini; model velike družine je že od nekdaj redek. V Švici – podobno kot v drugih zahodnoevropskih državah – prevladuje ločeno bivanje različnih generacij v družini. Opazno se je zmanjšal delež dveh oz. treh generacij, ki živijo v skupnem gospodinjstvu. Prevladuje ločeno bivanje in ohranjanje dobrih odnosov (gre za t.i. bližino na daljavo).

Kar zadeva medgeneracijske odnose v družini – obliko in pogostnost stikov, vzajemno

pomoč in podporo – se ti večinoma obravnavajo kot zasebna zadeva. Medgeneracijsko solidarnost v družini ureja tudi zakonodaja, ki določa staršem kot dolžnost, da morajo preživljati svoje otroke (deloma to zadeva tudi še obdobje po dopolnjeni polnoletnosti, dokler otroci ne zaključijo šolanja). Prav tako zakon predvideva sorodstveno pomoč v okviru socialne pomoči; sorodniki v naraščajoči in padajoči liniji so dolžni preživljati člana sorodstva, ki se je znašel v finančnih težavah. Zakonodaja pa je pomanjkljiva v primeru nujenja pomoči ostarelim staršem, ki potrebujejo nego in oskrbo – za nego je najpogosteje poskrbljeno zunaj družine s strani strokovnih služb.

Otroci in mladi ter medgeneracijski odnosi: v tem obdobju so medgeneracijski odnosi umeščeni v različne kontekste in položaje, kjer prihaja do stikov in interakcije med njimi in odraslimi, kot so npr. družina, otroški vrtec, šola, prostočasne dejavnosti in mediji. Na razvoj identitete otroka vpliva odnos s starši, pri čemer so za ravnanje staršev pomembne zlasti naslednje tri značilnosti: zanesljivost, trajnost in vzajemnost (v smislu povezanosti in podpore). Razlike v načinu vzgoje se odražajo tudi v kazalnikih zdravja: ravnodušen odnos ali vzgoja, ki otrokom postavlja velike zahteve, imajo za posledico slabe kazalnike zdravja; najboljše kazalnike ima vzgoja, ki postavljanje zahtev povezuje z nudenjem podpore. Pri oblikovanju odnosov v družini imajo pomembno vlogo tudi družinski obredi, ki se prenašajo iz generacije v generacijo in pozitivno vplivajo na dobro počutje družinskih članov.

Kar zadeva odnos med vnuki in starimi starši, vnuki svoje stare starše večinoma ocenjujejo pozitivno, najpogosteje jim pripisujejo etično-moralne značajske lastnosti in čustveno bližino. Za odraščajoče vnuke je najbolj pomembno, da so njihovi stari starši na voljo, kadar jih potrebujejo, manj cenijo njihovo vmešavanje v zasebne zadeve, vplivanje na preživljanje prostega časa

in dajanje nasvetov v zvezi z njihovim odnosom s starši in šolo.

Pri otrocih in mladini imajo danes pomembno vlogo njihovi sovrstniki, še zlasti, ker so v šolanje vključeni otroci enake starosti. Avtorji menijo, da med odnosi s sovrstniki in odnosi s starejšimi generacijami ni tekmovalnosti, ampak se dopolnjujejo pri razvoju identitete osebnosti in njenih kompetenc. Otroci dandanes tudi sami dejavno oblikujejo medgeneracijske odnose, kar se najbolj jasno kaže v uporabi modernih tehnologij in pri oblikovanju družinskih obredov.

Medgeneracijski odnosi v družini imajo nadalje močan vpliv na stopnjo izobrazbe in socialni položaj potomstva, pa tudi na socialno vedenje in vrednotenje; pogosto so pomemben vir socialne neenakosti. Materialne razmere in tveganje za revščino se pogosto prenašajo iz ene generacije v drugo. Starši posredujejo svojim otrokom tudi kulturne in socialne kompetence, nič manj pomembna ni njihova finančna podpora.

Mladi odrasli in medgeneracijski odnosi: najpomembnejše prelomnice v življenju mladih odraslih so odselitev od staršev, ustvarjanje lastnega gospodinjstva in družine. To ima močan vpliv na odnose med generacijami: samostojnost otrok postane vidna tudi na zunaj, z rojstvom njihovih otrok nastanejo v družini nove generacije. To obdobje se je danes pri večini mladih odraslih pomaknilo navzgor (pri ženskah je v povprečju med 20. in 30. letom, pri moških med 22. in 32. letom). Po drugi strani pa se je podaljšalo obdobje samskosti pred ustvaritvijo družine (t.i. podaljšana mladost), v katerem mladi odrasli menjavajo različne življenjske oblike (samski stan, zunajzakonsko partnerstvo, ustvarjanje družine) – pri nekaterih sega to obdobje celo prek dopolnjenega 30. leta. Mladi, ki zgodaj postanejo samostojni na socialnem in kulturnem področju, ostajajo dlje finančno odvisni od svojih staršev (npr. zaradi dolgotrajnega šolanja). Literatura v grobem

razlikuje tri skupine mladih odraslih, ki živijo pri svojih starših: 1. mladi odrasli, ki se še nikoli niso odselili od staršev in bodo tudi še v prihodnje prebivali v »hotelu mama«; gre za mlade ljudi, ki se iz različnih razlogov (daljše šolanje, brezposelnost ipd.) (še) niso uspeli osamosvojiti (za poimenovanje te skupine se v angleščini uporablja izraz *nesthocker*); 2. mladi odrasli, ki so se znašli v kriznem položaju (npr. ob razvezi od partnerja) in se začasno ali za daljše obdobje znova preselijo k svojim staršem (to so t. i. *boomerang kids*); 3. otroci, ki živijo skupaj s svojimi onemoglimi starši, da jih lahko oskrbujejo. Najbolj razširjeni sta prvi dve skupini, tretja skupina je redka.

Medgeneracijski odnosi v srednjih letih: v tem obdobju odrasli nudijo dvojno pomoč: po eni strani pomagajo svojim otrokom (varstvo vnukov), po drugi pa skrbijo za svoje ostarele in onemogle starše, kar velja še zlasti za ženske (najbolj so obremenjene ženske med 50. in 54. letom). Hkrati je to obdobje, v katerem se morajo soočiti z ločitvami v življenju in sprejeti dejstvo, da so otroci odrasli in imajo svoje življenje, sprijazniti se morajo tudi z ostarelostjo staršev, njihovo naraščajočo onemoglostjo in naposled smrtjo. Onemoglost in smrt imata za večino negativen prizvok. Soočiti se morajo tudi z neizogibnostjo lastnega staranja v prihodnosti, kar ima različne duševne posledice. Konflikti nastajajo v primerih, kjer za usklajevanje poklica in obveznosti v družini ni dobro poskrbljeno. V tem obdobju se spremeni tudi odnos s starši, ambivalentni občutki se pojavljajo na obeh straneh. Odrasli otroci, ki so bili prej odvisni od svojih staršev, se sedaj soočajo z njihovo ranljivostjo in vedno večjo odvisnostjo, starši, ki so imeli prej v družini vlogo avtoritete, dobijo občutek nebogljenosti in se ne znajdejo v novi vlogi. Glede na to, kakšen je bil odnos med njimi prej, se pojavi bodisi pričakovanje, da jim otroci dolgujejo povračilo za to, kar so prej sami storili zanje, bodisi občutek, da ne smejo ničesar pričakovati ali pa vztrajajo

pri tem, da imajo starševsko pravico do tega, da zanje skrbijo njihovi otroci.

Medgeneracijski odnosi v obdobju po upokojitvi: to je obdobje, v katerem sledi umik iz aktivnega delovnega življenja in prejemanje pokojnine, rojstvo vnukov in prevzemanje novih vlog (vloga starih staršev, prostovoljsko udejstvovanje ipd.). Treba se je sprijazniti z izgubami, s spoznanjem, da ne bodo vedno močnejši, lepši ali kako drugače boljši. Po mnenju avtorjev lahko teorijo o generativnosti² zaradi podaljšanja življenjske dobe in možnosti razlikovanja različnih obdobj uporabimo tudi za starost. Generativnost v tem obdobju pomeni težnjo po posredovanju izkušenj mlajšim generacijam in prispevanju k skupnemu dobremu. Pomeni tudi skrb za mlajše generacije, zavedanje odgovornosti do njih. Nadalje lahko v zvezi s tem govorimo tudi o smiselnem preživljanju starosti, ohranjanju kontinuitete in vključevanju novega v staro. Koncept produktivne starosti, po katerem naj bi daljša produktivnost ublažila posledice demografskega staranja, vključuje dva vidika: podaljšanje delovne dobe kot četrti steber pokojninskega zavarovanja ter podpiranje prostovoljskega dela v starosti. Podatki, ki so na voljo, kažejo, da se v tem obdobju bistveno ne povečuje delež prostovoljskega dela. Kaže pa se jasno razlikovanje med sodelovanjem v organiziranih oblikah prostovoljstva in neorganiziranim nudenjem pomoči, kot npr. v okviru sosedске pomoči, pri čemer slednja zavzema večji delež.

Medgeneracijski odnosi v visoki starosti: ljudje v tem obdobju se soočajo s povečanim tveganjem za funkcionalno odvisnostjo in so vse bolj odvisni od medgeneracijske solidarnosti in od prilagoditve okolja njihovim potrebam. Za to obdobje je značilna izguba sovrstnikov, v njihov

svet vstopajo mlajši ljudje in mu dajejo pečat s svojimi vrednotami in vedenjem. Nadaljnja značilnost je zamenjava vlog: mati, ki je prej ne-govala in skrbela za svojega otroka, postane sedaj odvisna od njegove pomoči. Generativnost v tem obdobju pomeni sprijaznitev z novim položajem in sprejemanje pomoči. Stari ljudje lahko mlajše generacije moralno in tudi finančno podpirajo, seznanjajo jih z zgodovino družine ali kulturno tradicijo v družbi. Njihov pomemben prispevek, kar se pogosto spregleda, je prizadevanje, da bi lahko čim dlje živeli samostojno in s tem razbremenili mlajše generacije. V tem primeru generativnost pomeni v prvi vrsti odgovornost do samega sebe.

Pomembna tematika generacij so tudi finančni transferji, kot so dedovanje in darila. V Švici je dedovanje pomembno za narodno gospodarstvo; gospodinjstva dedujejo več kot pa sama privarčujejo. Očitne spremembe so glede starosti zapustnikov in dedičev: zaradi podaljšane življenjske dobe se je njihova starost vidno pomaknila navzgor (starost zapustnikov se giblje med 85 in 89 let, starost dedičev pa med 50 in 54 let). Zato dediščina nima več pomena pri zagotavljanju lastne eksistence, ampak služi za zagotavljanje materialne varnosti v starosti. Dediščine prispevajo tudi h kopičenju premoženja v starejših starostnih skupinah.

Mediji in druga sredstva obveščanja pogosto pretiravajo pri prikazovanju razlik med generacijami in jih karikirajo. Pesimistični pogledi na odnose med generacijami (pomanjkanje solidarnosti med generacijami, pomanjkljiva vzgoja mladih ipd.) imajo že dolgo kulturno tradicijo. V zadnjih desetletjih se je spremenilo težišče medgeneracijske problematike: če je bila v 70-ih in 80-ih letih v središču razprav upornost mladine, se je na začetku 21. stoletja težišče premaknilo k položaju starejšega dela prebivalstva in zagotovitvi materialne varnosti v starosti. Po drugi strani so stereotipi o starosti bolj razširjeni od stereotipov, ki se jih pripisuje mladim. Najpogostejši

2 Razvil jo je psihoanalitik Erich H. Erikson kot značilnost razvojne stopnje mladih odraslih v srednjih letih (kot nasprotje stagnacije). Po tej teoriji oseba teži k rodovitnosti, k posredovanju svojih izkušenj, znanj, spretnosti, vrednot ipd. mlajšim generacijam in družbi.

stereotip o mladih, ki jim ga pripisujejo starejši, je, da se današnja mladina vede drugače, kot so se prejšnje generacije. Stereotipi o starih ljudeh imajo negativen predznak, kolikor se v družbi starost obravnava kot nasprotje mladosti, za katero so značilne zmogljivost, privlačnost in dinamika. Obstajajo pa tudi številni pozitivni stereotipi o starosti, kot npr. modrost v starosti, starost kot krona življenja. Nove raziskave so pokazale, da stereotipi ne vplivajo na komunikacijo med generacijami: mladi se npr. v komunikaciji (kot npr. s počasnejšim govorjenjem) ne prilagajajo starejšim zaradi njihove starosti, ampak zaradi omejitev, ki so z njo povezane. Kar zadeva pogostost stikov med generacijami, avtorji ugotavljajo, da so zunaj družine redki. Pogostejši so organizirani stiki znotraj institucionalnega okvirja: v šoli, na delovnem mestu, v domovih za stare ipd.

Kar zadeva socialno državo in medgeneracijsko problematiko, so ukrepi in sredstva za socialno različno razporejeni med različne starostne skupine. Javni izdatki za izobraževanje so v prvi vrsti namenjeni mladim, subvencije za otroško varstvo, otroški dodatek, družinski dodatki ipd. pa so namenjeni mladim odraslim in njihovim družinam. Izdatki za kulturo in šport ter ekološke investicije niso namenjeni neki določeni starostni skupini, čeprav imajo navsezadnje od njih koristi določene skupine državljanov (mladi imajo npr. večjo korist od naložb v ekološki trajnostni razvoj). Po drugi strani pa so izdatki za starostno zavarovanje in zdravstvo namenjeni zlasti starejšim državljanom.

V politiki so konflikti med generacijami prastara tema, pri čemer se mlajši politiki bolje uveljavljajo v kriznih časih in v obdobju menjave vlade, medtem ko so za obdobje politične stabilnosti značilni gerontokratični elementi. Nekateri kot družbeni problem vidijo moč starejših državljanov v politiki: zaradi demografskega staranja naj bi imeli na volitvah in glasovanjih premoč starejši državljan, saj je udeležba mladih nižja od udeležbe starejših. Avtorji ugotavljajo,

da tovrstne bojazni niso upravičene, saj starejši niso homogena skupina z enakimi političnimi interesi in politično usmerjenostjo. Prav tako ne drži trditev, da so ljudje z naraščajočo starostjo politično bolj konservativni. Medgeneracijski konflikti v politiki so mogoči zgolj v primeru, če bi se družbena vrednotenja mladih in starih bistveno razlikovala, kar pa ne drži.

Medgeneracijska problematika igra pomembno vlogo tudi v podjetjih, ki se soočajo z medgeneracijskimi spremembami. Vedno znova je treba zaposlovati običajno mlajše nove delavce in jih socializirati, po drugi strani pa je treba ohranjati delovno zmogljivost stalno zaposlenih – za kadrovske politike so ključni podpora in kvalifikacija v podjetjih ter spodbujanje mobilnosti zaposlenih. Na splošno je treba poskrbeti za optimalno mešanje generacij in optimalno oblikovanje medgeneracijskih odnosov. Za management znanja v podjetjih imata pomembno vlogo pridobivanje znanja in transfer znanja med generacijam. Mlajši delavci imajo npr. več izkušenj z novimi tehnologijami, medtem ko imajo starejši delavci večjo mrežo stikov in več izkušenj, kako ravnati v konfliktnih situacijah v podjetju, z zahtevnejšimi strankami ipd.

Avtorji ugotavljajo, da se je v zadnjih letih opazno povečal delež medgeneracijskih projektov, saj stiki med različnimi generacijami niso več nekaj samoumevnega. V Švici so takšni projekti bolj ali manj omejeni na zasebne pobude, čeprav narašča zanimanje zanje tudi med občinami in mesti. Po mnenju avtorjev imajo medgeneracijski projekti naslednje glavne cilje: *i) negovanje stikov med generacijami:* namenjeni so njihovemu izboljšanju in stremijo k boljšemu razumevanju med mladimi in starimi; *ii) pripovedovanje:* gre za obojestransko izmenjavo izkušenj in doživljanja, ko npr. starejši in mlajši primerjajo med seboj svoje otroštvo, mlajši dobijo vpogled v življenje starejših, starejši pa se seznani s spremembami, ki so se dogodile v družbi; *iii)*

učenje: gre za znanja in veščine, ki jih starejši posredujejo mlajšim in obratno, kot npr. risanje, kiparjenje, učenje računalništva ipd.; **iv) pomoč in podpora:** običajno je neformalna, kot npr. v okviru sosedске pomoči; v zadnjem času je razširjena tudi organizirana pomoč, kot npr. v okviru projekta Starejši pomagajo starejšim, v katerem starejši nudijo pomoč pri nakupovanju, prevozih ipd.; **v) skupno bivanje:** pogosta so skupnostna ali zasebna stanovanjska naselja, v katerih so bivališča brez arhitektonskih ovir in so namenjena tako mladim družinam kot tudi starejšim. Izvedba medgeneracijskih projektov ni mogoča brez ustreznih okvirnih pogojev, kot so npr. sprejemanje razlik med generacijami, soodločanje vseh generacij, ki so vključene v projekt ipd.

Mnoge politične in socialnopolitične odločitve imajo neposreden ali posreden vpliv na odnose med generacijami. Avtorji ugotavljajo, da verjetno ni nobene spremembe na političnem, gospodarskem ali socialnem področju, ki ne bi na neki način vplivala tudi na odnose med generacijami. Generacijska politika je horizontalna politika, ki sega prek strokovnih meja: koordinirana generacijska politika mora skrbeti za interese vseh generacij, njeno vodilo morajo biti medgeneracijska pravičnost, medsebojna odgovornost in odgovornost za prihodnost v trajnostnem smislu. Na to, da se doslej še ni izoblikovala posebna generacijska politika v državi in strankah, je po mnenju avtorjev vplivalo zlasti dejstvo, da gre pri problematiki generacij za presečišče različnih tematik, ki daleč presegajo tradicionalna področja politike. Takšna politika je dolgoročna in sega prek časovnega horizonta običajne politike, saj mora upoštevati tudi prihodnje generacije.

Pričujoče poročilo osvetljuje tematiko odnosov med generacijami z različnih vidikov in ponuja dober vpogled v kompleksnost problematike. Marsikatera ugotovitev ne velja le za Švico.

Tanja Pihlar

Svetovna zdravstvena organizacija (2012). *Good health adds life to years. Global brief for World Health Day 2012*. Ženeva: WHO Document Production Services, 26. str.

ZDRAVJE DODA LETOM ŽIVLJENJE

Svetovna zdravstvena organizacija je v okviru svetovnega dneva zdravja 2012 izdala knjižico z naslovom *Zdravje letom doda življenje*. V 26 strani dolgi knjižici so predstavljene ključne točke, demografija staranja, epidemiologija staranja prebivalstva in ukrepi v povezavi s staranjem in zdravjem. Na zadnjih dveh straneh sta zapisani še priporočena literatura, če želimo poglobiti znanje, in metode ter viri podatkov, ki so jih uporabili za pripravo knjižice.

Ključne točke

- Staranje prebivalstva je svetovni pojav, ki se najhitreje odvija v državah z nizkimi in srednje visokimi prihodki. Čeprav sta Evropa in Japonska med prvimi državami, ki sta izkusili staranje prebivalstva, pa se najbolj dramatične spremembe dogajajo v državah, kot so Kuba, Islamska republika Iran in Mongolija (str. 5).
- Staranje prebivalstva je neločljivo povezano s socialnoekonomskim razvojem. Z razvojem države več otrok preživi rojstvo in otroštvo, rodnost pade in življenjska doba se podaljša. Te spremembe pa razvoj še bolj krepijo. Toda če se družba ne prilagodi v smeri krepitev zdravja in vključenosti starejših ljudi, lahko ti neizogibni demografski prehodi upočasnijo prihodnji socialnoekonomski napredek (str. 5).
- Staranje prebivalstva prinaša poleg izzivov tudi številne priložnosti. Po eni strani povečuje zahteve po akutni in primarni zdravstveni obravnavi, dolgotrajni in socialni oskrbi ter bremenih pokojninske in socialne sisteme. Po drugi strani pa lahko starejši ljudje pomembno doprinesejo k blaginji družbe kot prostovoljci, aktivni udeleženci na trgu dela, zanemarljivo pa ni niti njihovo delo znotraj